

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXV No. 21
Nobyembre 7, 2004
www.philippinerevolution.org

Editoryal

Tukuron ang malapad nga paghiliusa sang pumuluyo para pukanon ang rehimeng US-Arroyo

Padayon nga nagalubha ang krisis sa pulitika sang nagaharing sistema bunga man sang pagsingki sang krisis pang-ekonomya kag pangkatilingban.

Mas mabaskog kag mas mapintas subong ang kontradiksyon sa tunga sang reaksyunaryong rehimen kag pumuluyong Pilipino; amo man, ang kontradiksyon sa

tunga sang nagkalain-lain nga paksyon sa militar kag burukrasya sibil.

Wala nalubad sang eleksyon, kag tigaylo ginapas-ingki pa sang natabo nga malaparan nga dinayaay kag pakusog, ang ila mga banggianay. Nagatudluanay man subong ang mga reaksyunaryong pulitiko kon sin-o sa

ila ang may pinakagrabe nga responsibilidad sa korapsyon kag pagpatuyang sa pundo pangpubliko.

Ang pumuluyo naman ginapabudlayan sang rehimeng US-Arroyo sang mga polisiya sang pagkinot kag pagpadaku sang kita. Sa pihak nga bahin, sila ginabusalan agud indi makasinggit—ang ila mga paghulag mapintas nga ginatapna.

Samtang nagapadasig ang pagsingki sang krisis pangpulitika kag pang-ekonomya sang nagaharing sistema, labi nga nagadamu ang mga kahigayunan para mabuyagyag ang matuod nga ugat sang krisis kag pataason ang lebel sang kamuklatan kag paghimakas sang pumuluyo.

Dapat hingalitan ang mga kahigayunan nga ini agud mas madasig nga matukod ang malapad nga paghiliusa sang pumuluyo kag magpadulong ini sa makagagahum nga

Mga tampok sa isyu nga ini...

Hilikuton rekoberi
sa mga Aggay
sa Gattaran, Cagayan

PAHINA 4

BHB kag AFP:
Magkabangga
sa diwa kag buhat

PAHINA 6

Rebolusyon
kag sosyalistang
konstruksyon

PAHINA 9

kahublagan nga magapukan sa rehi-meng US-Arroyo.

Matukod ang malapad nga paghiliusa sang pumuluyo base sa masunod nga mga gilayon nga isyu, nga kon pagasumahon nagapakita kon ngaa luto na gid ang sitwasyon para pukanon ang nagaharing rehi-men.

1. Ginpahanugutan ni Arroyo ang wala untat nga pagpataas sa presyo sang langis nga nagabunga sang mabaskog nga kabudlayan sa pumuluyong Pilipino. Pabor ang iya rehimen sa wala untat nga paghugakum sang superganansya sang mga monopolyong kumpanya sa langis bisan ang katumbas sini amo ang dugang nga pag-antos sang pumuluyo. Ginapabungol-bun-gulan niya ang lapnagon nga demanda nga ibasura na ang layi sa deregulasyon sang industriya sa langis.

2. Ginapabay-an ni Arroyo nga padayon nga magsaka ang presyo sang pagkaon kag iban pa nga base-hang nga balaklon kag serbisyo. Ang matuod, ang pagtinaas sa bayad sa kuryente kag tubig naga-sunod sa mandu sang iya gubyerno. Samtang ginapaboran niya ang dalagku nga negosyante nga

nagabenepisyo sa amo nga mandu, wala untat ang iya pagbalibad sa anuman nga signipikanteng dugang sa minimum nga sweldo. Sa baylo, nagpadihot na lang siya sang pang-tapal nga mga tikang pareho sang pagpanagtag sang *food coupons*.

3. Napaslawan siya sa pagtuga sang mga ginapanug-an niya nga trabaho. Ini bangud wala siya sang ginahimo nga anuman nga tikang padulong sa pagpatuman sang pungsodnon nga industriyalisasyon kag reporma sa duta. Lubos siya nga nagasalig sa pag-eksport sang mga trabaho agud mabuhinan ang prob-lema sa disempleyo. Sa sulod sang pungsod, ang solo mapabugal niya amo ang pagdamu sang mga *call-center* nga wala sing signipikante nga maamot sa ekonomya kag pat-ud man madula sa sulod lang sang pila ka tuig.

4. Ginapabilin niya nga nagasalig sing labi ang ekonomya sang Pilipinas sa mga utang pang-guwa, nga nagaabot sa palala nga palala nga krisis sa utang pangguwa sang pungsod. Nagalab-ot na sub-ong sa \$56.3 bilyon ang utang pangguwa sang Pilipinas, nga kadam-an wala ginagasto sa mga bagay nga mapuslanon sa pumu-

luyo. Sa 2005, maabot na sa P2 tril-yon ang paga-usikon sang rehimeng Arroyo sa bayad-utang. Sa pihak sini, padayon nga nagabalibad si Arroyo nga sikwayon ang Automatic Appropriations Act, nga nagabuhin sa tuman kadaku nga pondo pang-publiko sa pagbayad sang mga utang nga wala napuslan sang pumuluyo.

5. Samtang padayon sa pag-bayad sang utang sa mga dumulu-ong, ginabuhinan naman ni Arroyo ang badyet para sa mga serbisyo sosyal. Gintaasan pa sang iya guby-erno ang sukot sa mga serbisyo pang-gubyerno, gani labi nga indi masarangan sang masang anakbal-has nga magpatuon sang ila mga anak kag magpabulong bisan sa mga pasilidad sang gubyerno. Sige man ang pagbalibad ni Arroyo nga sakaan ang sweldo sang mga emp-leyado sang gubyerno, gani libu-libo sa ila ang nagakadto sa iban nga pungsod, ilabi na ang mga propesyunal sa sektor sa ikaayong lawas.

6. Plano sang iya gubyerno nga magpanaug sang mga dugang nga buhis, nga labi lang magapabug-at sa mga palas-anon sang pumuluy-ong Pilipino. Sa subong ang nagahulat aprubahan amo ang pag-patuman sang mga dugang nga buhis sa mga produktong langis kag serbisyo sa telekomunikasyon. Nagapakita lang ini sang walay kaluoy ni Arroyo sa manubo na gani nga kahimtangan sang pumuluyo. Sa pihak nga bahin, wala siya sing anuman nga plano nga ibalik sa pumuluyo ang dugang nga kita na buhis sa porma sang ginapaayo nga serbisyo sa ikaayong lawas, edukasyon kag iban pa nga serbisyo sosyal.

7. Gindala ni Arroyo sa mas mataas nga lebel kag sakup ang burukrata kapitalistang korapsyon. Sanday Gloria kag Mike Arroyo kag anak nilang si Mikee mismo nagamit sang iya gahum kag impluwensya

 <p>Tuig XXXV No. 21 Nobyembre 7, 2004</p> <p>Ang Ang Bayan ginabantala sa leng-wahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hili-gaynon, Waray kag Ingles.</p> <p>Mahimo ini i-download halin sa Phi-lippine Revolution Web Central nga makit-an sa:</p> <p>www.philippinerevolution.org</p> <p>Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan. Malab-ot kami paagi sa e-mail sa:</p> <p>angbayan@yahoo.com</p>	<h2>Kaundan</h2> <hr/> <p>Editoryal</p> <p>Tukuron ang paghiliusa sang pumuluyo, pukanon ang rehimen 1</p> <p>Mga koresponsal</p> <p>Hilikuton rekoberi sa mga Aggay sa Gattaran, Cagayan 4</p> <p>BHB kag AFP: Magkabangga 6</p> <p>Pagtukod sang hangaway kontra-pumuluyo 7</p> <p>Magkatuhay ang AFP kag BHB 8</p> <p>Sabat sa krisis: Rebolusyon kag sosyalisang konstruksyon 9</p> <p>Balita 11</p>
<p>Ang <i>Ang Bayan</i> ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas.</p>	

agud maghugakum sang milyun-milyong piso nga suhol kag magpasakup sa mga maanomalya nga transaksyon. Ginaproteksyunan ni Arroyo ang garuk nga upisyal kabaylo sang parte sa ila kurakot.

8. Ginatugutan sang iya rehimen ang wala kaparis nga kalakasan batuk sa pumuluyo. Nagalunsar ini sang mapintas nga “teroristang gera” nga ang pangunahon ginatarget amo ang mga di armadong sibilyan kag mga organisasyong masa lunsay sa syudad kag sa kaumhan. Ini sa desperasyon nga pungan ang pagsulong sang armadong rebolusyonaryong kahublagan. Ginatapalan sini ang kuno mga padihot sang destabilisasyon kag nagagamit ini sang salsalon nga kamot agud tapnaon ang anuman nga pagbatu. Paliwat-liwat nga ginadispers ang mga demonstrasyon sa karsada, ilabi na ang yadtong ginahimo sang mga anakbalhas agud ipaabot ang ila demokratikong handum.

9. Ginahandaan na sini ang pagpahigad sa negosasyon pangkalinugan sa NDFP. Ang gubernong Arroyo na mismo ang nagasara sa posibilidad nga malubad sa pangpulitika nga paagi ang armadong inaway bangud sa pagpatuman sini sang mga isa-kabahin nga prekondisyon nga nagalap sa nauna na nga nahisugtan nga mga prinsipyo. Isa na ang pagdeklarar sang untat-lupok sa NDFP bilang kondisyon sa pagpadayon sang sugilanon. Sa pihak nga bahin, wala ginatuman sang rehimeng Arroyo ang obligasyon sini sa idalum sang mga daan nga kasug-tanan, nga maghimo sang mga positibong tikang agud kuhaon sa listahan sang US sang mga “terorista” ang PKP, BHB kag si Kaupod Jose Maria Sison.

10. Wala tupong ang pag-ikog-ikog ni Arroyo sa imperyalismong US. Di lang niya ginapasugtan kundi ginabuyok pa ang gubernong US

nga dugangan ang interbensyon militar sini sa Pilipinas sa porma sang mga “tingub nga paghanas-militar.” Ginapakita niya ang indi paghatag kabilinggan sa pungsodnon nga soberanya sang tugutan niya ang US nga magtalana sang pungsodnon nga polisiya paagi sa unilateral kag wala basehan nga pag-upod sa PKP, BHB kag kay Ka Jose Maria Sison sa listahan sini sang mga “dumuluong nga terorista.” Nagapatuman siya sang mga polisiya pang-ekonomya suno sa linya sang “imperyalistang globalisasyon” nga lapas sa pungsodnon nga patrimonya sang Pilipinas kag nagatugot sa mga dumuluong nga monopolyong kapitalista nga mga kumpanya nga kontrolon ang mga estratehikong pangpublikong em-

presa sa kahalitan sang mga Pilipinong negosyante kag sang pumuluyong Pilipino.

Ang importante nga halambalanon nga ini nagaduso sa pumuluyo nga maghiliusa agud pukanon ang subong nga guberno.

Sa kahadlok nga liwat mag-igrab ang isa ka pag-alsa sang pumuluyo, ginagamit sang rehimeng US-Arroyo ang mas mapintas pa nga pamaagi agud tapnaon ang pumuluyo. Ordinaryo na ang paggamit sang “anti-teroristang kampanya” bilang tapalan. Ang ginapabugal naman nga pagkambyo sang sistema sang guberno halin sa presidensyal pakadto sa parlamentaryo walay liwan nga katuyuan kundi nga tiplangon ang pumuluyo sang ilu-

syon sang pagbag-o. Ang pagbag-o sa konstitusyon pagagamiton pa agud balbalon ang mga kinamatarung sibil kag pangpulitika, hatagan-dalan ang pagpanaug sang layi militar, dulaon ang prinsipyo sang soberanya pang-ekonomya, isubasta ang pungsodnon nga patrimonya, kakason ang nabilin nga restriksyon sa dumuluong nga pagnegosyo kag hayagan nga tugutan ang liwat pagsulod sang mga base militar kag tropa sang US.

Labing nagahugot ang kakinahanglanon nga hugpungan ang tanan nga patriyotiko kag progresibong pwersa, lakip ang mga tunay kag tampad nga tiglawas sang mga mamumugon, mangunguma, nahanunga nga pwersa kag pati mga burukratang sibilyan kag tinawo militar nga nagakundenar kag nagasikway sa korapsyon kag sa pagsunod-sunuran sa US sang mga nagaharing pulitiko.

Ang matukod nga kooperasyon sa paghimakas para pukanon ang rehimeng US-Arroyo ang magapadayon sa pagtukod sang bag-o nga guberno nga mas makasabat sa mga demokratiko kag patriyotikong handum sang pumuluyo.

Sa amo pa man, ang pangmalawigan nga solusyon nakasandig sa pagdaug sang pungsodnon-demokratikong rebolusyon. Paagi sini, makaptan sang mga mamumugon, mangunguma kag nahanunga nga pwersa ang gahum kag makapatuman sang mga polisiya nga magatib-ong sa pungsodnon nga soberanya kag patrimonya, kag pagdula sa pagginahum sang imperyalismo, pyudalismo kag burukrata kapitalismo, magapauswag sa ekonomya sa paagi sang pagtindog-sa-kaugalingon kag magasakdag sang polisiya pangluwas nga magasulong sa pangkalibutanon nga paghiliusa, pag-uswag, alalangay nga relasyon sa ekonomya sa tanan nga pungsod kag pangkalibutanon nga kalinungan. AB

Hilikuton rekoberi sa mga Aggay sa Gattaran, Cagayan

Matapos ang masobra isa ka dekada, madinalag-on nga nabalikan sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) ang Gattaran, Cagayan. Ang banwa nga ini sa sidlangang Cagayan may mahaba nga kasaysayan sang kontra-rebolusyonaryong kalakasan kag pagpaniplang sang reaksyunaryong estado. Gani ang proseso sang pagbalik diri sang BHB indi nangin madali kag madasig.

Sadtong 1993, halos tanan nga mga organisasyong masa sa Gattaran nagkalabungkag. Nag-eksperensya sang daku nga kabudlayan diri ang mga Pulang hangaway. Dulot ini, sa isa ka bahin, sang aktibo nga armadong kontra-rebolusyonaryong pagbatu, kag sa pihak nga bahin, sang mga kahinaan sa mga pamaagi sa paghulag sang BHB.

Ang armadong kontra-rebolusyonaryong pagbatu ginpamunuan ni Col. Rodolfo Aguinaldo, isa ka masupog nga upisyal militar sang diktaduryang Marcos nga nagserbi nga *project officer* sang kontra-rebolusyonaryong "Oplan Katatagan sa Cagayan" sadtong una nga bahin sang dekada 1980 kag *provincial commander* sang Cagayan sa idalum sang Philippine Constabulary sadtong ikaduha nga tunga sang dekada nga ina.

Agud batuan sang BHB, gin-tukod ni Aguinaldo ang "Cagayan 100" pangunahon halin sa kubay sang mga Aggay sa Gattaran, nga natiplang sang mga promisa nga balay, kwarta kag iban pa nga materyal nga bagay. Gingamit sang "Cagayan 100" ang kaalaman nila sa lokal nga tereyn agud mag-tuga sang mga kahalitan militar

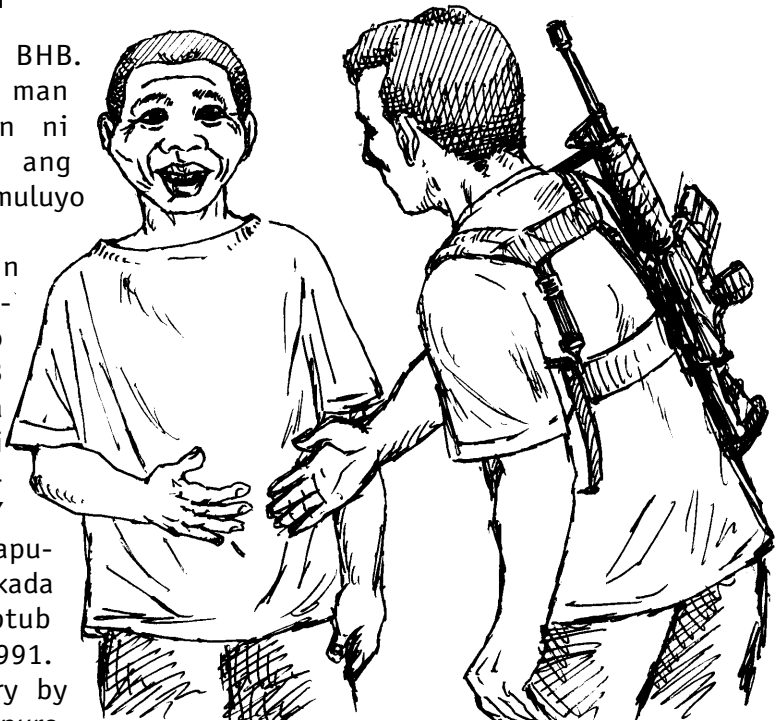
batuk sa BHB. Pwersahan man ginpaarmasan ni Aguinaldo ang iban nga pumuluyo sa lugar.

Kadungan sini, ginpatuman sadto sang BHB ang sala nga pamaagi sang "recovery by fire" sadtong katapusan sang dekada 1980 tubtub bag-o mag-1991. Ang "recovery by fire" isa ka puro-militar nga pamaagi sang pagbawi sang mga militarisadong erya. Labi nga nangin negatibo ang epekto sini sa pagpakigrelasyon sang masa sa BHB.

Wala gilayon nakita sang mga kaupod nga ang yabi sa liwat nga paghulag, labi na sa kubay sang mga Aggay sa Gattaran amo ang hugot nga pagtib-ong sa interes sang malapad nga masa sang pumuluyo.

Pero halin sadtong 2002, nangin alagyan ang dalagkuan nga kahublagang masa sa Cagayan Valley para mabalikan sang BHB ang Gattaran. Sa partikular, naabot sang isa ka platun sang BHB ang isa ka baryo nga sakup sang Gattaran sadtong ulihi nga bahin sang tuig nga ina.

"Mabudlay sa umpisa," suno kay Ka Dio, isa ka nagapamuno nga kadre sang BHB nga nagahulag sa sidlangang Cagayan. "Nagsugod anay kami sa kilid sang

baryo. Pila gid lang ang amon nakasugilanon." Ang mga naangutan nila ang amo man nagpaabot sa ila himata bahin sa presensya sang BHB kag nagsiling nga indi matuod ang saywar sang kaaway angot sa mga Pulang hangaway, saysay ni Ka Dio. Ugaling sa malawig nga panahon, ang hamtang nga magpalapit sa BHB amo ang pumuluyo nga indi Aggay. Bangud sini, sa ila kubay lang anay natukod ang una nga mga grupong pang-organisa (GP).

Labi ang kahadlok sang mga Aggay bangud sa ginapalapta sang kaaway nga sila panitan nga daw mga paka kon maabtan sila sang BHB. "Sadtong una, nagadinalagan ang mga Aggay nga nakakita sa amon," siling ni Ka Dio. "Nangibabaw sa isipan nila ang mabaskog nga kahadlok bunga sang mga intriga."

Kada may kahigayunan, nagapaabot sanday Ka Dio sang mga

sulat nga nagahimutig sa mga intriga sang kaaway, ilabi bahin sa ginahambal nga silutan ang mga Aggay. Ang nangin problema amo nga mas madamu sa mga Aggay ang indi makahibalo magbasa.

“Gani gingamit namon ang estilong drowing,” malipayon nga istorya ni Ka Leona, isa kadre sang BHB. “Ginalaragway namon nga ang BHB kag ang Aggay mag-abyanay. Paagi sini nabuyok nila nga maglapit ang mga Aggay nga sadto indi mag-atubang sa BHB bangud sa sobra nga kahadlok.

Naglunsar sanday Ka Dio sang pulong masa sa una nga adlaw nga nakasulod sila sa sentro sang baryo. Pangunahon nga kaundan sang pulong nila ang rebolusyong agraryo kag ang pagsuma sa mapintas nga pagginahum ni Colonel Aguinaldo tuhtub sa paghatag sang silut sa iya sadtong Hunyo 2001. Ginaangot ini sa subong nga kahimtangan pungsodnon kag partikular sa lokal nga mga isyu sang mataas nga presyo, manubo nga suhol kag mataas nga interes sa pautang samtang manubo naman ang presyo sang pugad sang pispis, pulot, uway kag iban pa nga produktong gubat.

Naghiwat man sila sang palagguwaon pangkultura. “Ginpakita namon paagi sa isa ka drama bahin sa kabuhi ni Ka Mai, isa ka Aggay, ang kapintas kag pagpaniplang ni Colonel Aguinaldo.” Kalakip man sa ginpagguwa ang dokumentaryo

bahin sa layi militar. Malipayon nga ginbaton sang masa ang palagguwaon sang BHB.

Daw kalayo nga naglapta ang presensya sang mga Pulang hangaway sa baryo. Isa-isa nga nagpalapit sa mga gerilya ang mga Aggay sa ikaduha nga adlaw nila sa sentro sang baryo. Nangayo sila sang dispensa sa mga kaupod.

Nagpaathag naman ang Pulang hangaway sa masa. “Paghiliusa, indi pagtimalos. Ina ang tuyo namon sa pagkadto diri,” paathag ni Ka Dio sa mga Aggay.

“Wala kami sang plano nga silutan ang mga Aggay nga nahibal-an namon natiplang lang sang kaaway. Naangkon na ang hustisya sang silutan si Aguinaldo,” siling niya.

“Sadto man nga pulong medyo nagaduha-duha kami,” pagtampad ni Ka Dio.

“Amo gali nga gintig-angan nila kami kag ginhandaan sang manok, isda kag iban pa nga pagkaon.”

Nagtanyag sang serbisyo medikal ang BHB sa ikatlong adlaw nila. Daku ang nabulig sang isa ka kaupod nga Aggay nga siya ang medik sang yunit sang BHB agud labing mapahamtang ang buot sang mga minorya. Bangud diri, labi nga nagtaas ang pagsalig sang mga Aggay sa Bag-ong Hangaway sang Banwa.

Ginsuma kag ginpaathag sang BHB sa masang Aggay ang papel sang pungsodnon nga minorya sa pungsodnon-demokratikong rebolusyong Pilipino. Ginpadalum sang pagtuon kon ano ang mga ginahimo nga pagpamigos kag kapintas sa ila ni Colonel Aguinaldo.

“Ginpakita namon sa ila kon paano sila nagamit kag natiplang,” siling ni Ka Dio.

Ginpaathag man sang BHB nga tatlo ka beses nga napabakwet

ang mga Aggay halin sa ila duta—bangud sa mga kontra-pumuluyo kag anti-minoryang mga proyekto sang estado, bangud sa pagpang-agaw duta sang mga agalon nga mayduta kag dalagku nga negosyante kag bangud sa diskriminasyon nga ginaagyan nila sa kamot sang mayorya. Kabaliskaran sini, ginpaathag sang BHB nga ginakilala sang rebolusyonaryong kahublagan ang kinamatarung sang mga Aggay sa ila duta.

Ginpaathag man nila nga bunga man sang diskriminasyon, mas manubo sang P5 tuhtub P10 ang ginahatag nga suhol sa Aggay sangsa iban. “Kabaliskaran man sini,” siling ni Ka Dio, “ginapalapanag naton ang pareho nga suhulan kag pagpataas sang presyo sang produkto nila.” Daku ang nabulig sang mga organisadong masa nga indi Aggay sa pagpaathag sa iban pa nga tagabaryo para mabuhinan ang diskriminasyon sa mga minorya.

Masunod sa mga pangpulitika nga pagtuon, ginlunsar ang baryo lebel nga mga paghulag. Paagi sa mga GP, ginpamilit ang pagpataas sang presyo sang pulot kag pugad sang pispis.

Waay magdugay, ang anay mga katapu sang CAFGU nga mga Aggay boluntaryo nga nag-entregar sa BHB sang kapot nila nga mga *ammunition belt*, magasin, mga *rifle grenade* kag iban pa nga kagamitan nga gin-isyu sang AFP. Pagkalipas sang pila ka bulan, nag-entra sa BHB ang anak sang isa ka Aggay nga daan katapu sang CAFGU sa lugar.

“Sa katapusan,” malipayon nga hambal ni Ka Dio, “ginbaton na gid nila kami.” AB

(Halaw sa koresponsal sang Northeastern Luzon.)

Masunod sa mga pangpulitika nga pagtuon, ginlunsar ang baryo lebel nga paghulag... ginpamilit ang pagpataas sang presyo sang pulot kag pugad sang pispis.

BHB kag AFP: Magkabangga sa diwa kag buhat

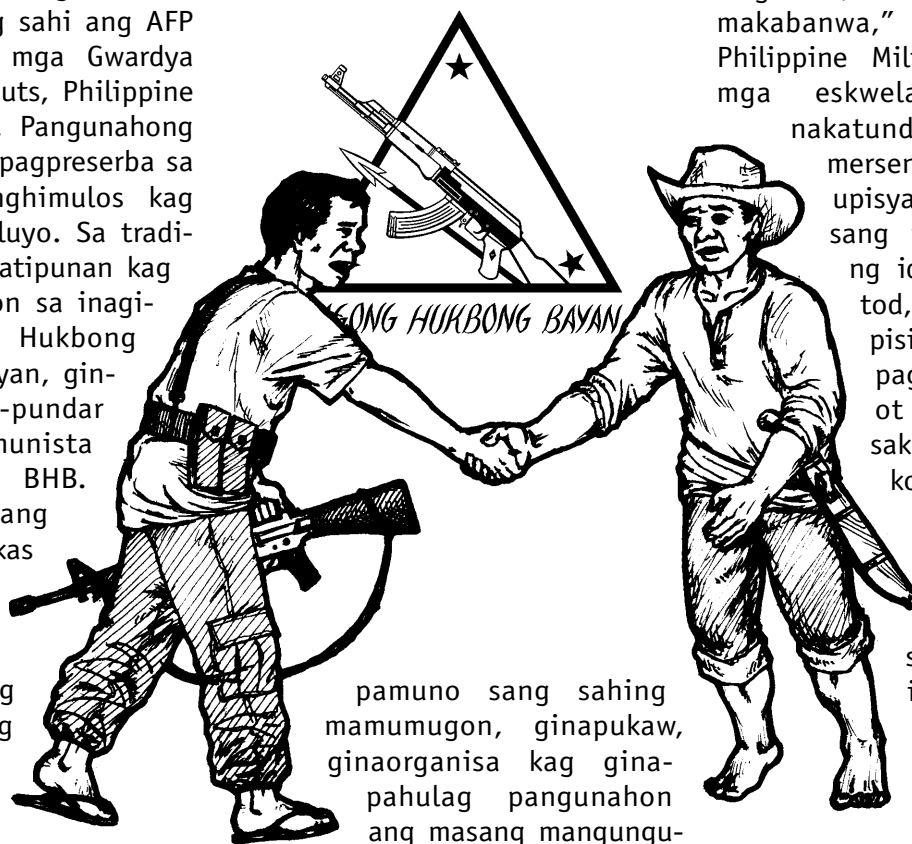
Salaming sang magkabangga nga panindugan kag panan-awan ang banggianay kag demoralisasyon sa sulod sang Armed Forces of the Philippines (AFP) sa isa ka bahin, kag ang padayon nga pagbaskog kag pag-sulong sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa pihak nga bahin.

Magkatuhay nga ugat. Gintukod sang lokal kag dumulugong nga nagaharing sahi ang AFP sa tradisyon sang mga Gwardya Sibil, Macabebe Scouts, Philippine Scouts kag USAFFE. Pangunahong kasangkapan ini sa pagpreserba sa sistemang nagapanghimulos kag nagapigos sa pumuluyo. Sa tradisyon naman sang Katipunan kag suno sa mga leksyon sa inagihan sang Hukbong Mapagpalaya ng Bayan, gintukod sang liwat-pundar nga Partido Komunista sang Pilipinas ang BHB. Ginalunsar sini ang armadong paghimakas kag rebolusyong agraryo samtang ginapanday ang kusog sang masang anakbalhas padulong sa pagpukan sang nagaharing sistema kag pagtukod sang tunay nga demokratikong estado.

AFP: Mersenaryo, pasista. Ang imperyalismong US paagi sa papet nga estado ang nagabalay sa misyon sang AFP. Sa atubang sang padayon nga pag-igting sang rebolusyonaryong paghimakas, nagatiyog ini sa "counter-insurgency," "kontra-terorismo," "internal security" ukon sa malip-ot nga pulong, kontra-rebolusyon. Bisan ang mga "serbisyo publiko" sang AFP nabalayon diri. Muklat nga

ginagamit ang armadong pwersa agud tungaon ang pumuluyo kag lupigon ang mga nagabuyagyag kag nagabatu sa papet kag kontra-pumuluyo nga estado.

BHB: Patriyotiko, makamasa. Ginasunod sang BHB ang dalan sang pagpahilway sang banwa halin sa gahum sang mga dumulugong nga mananakup kag lokal nga mapanghimulos nga sahi. Sa pag-

pamuno sang sahing mamumugon, ginapukaw, ginaorganisa kag ginapahulag pangunahon ang masang mangunguma kag mamumugon sa uma sa pagpatuman sang matuod nga reporma sa duta. Ginatukod ang Hangaway sa kubay sang pumuluyo, ginalutos ang mahina nga angot sang kaaway kag malain nga elemento. Padayon nga ginapanday ang paghiliusa sang masang anakpawis kag iban pa nga sahi padulong sa paglutos sa mga ugat sang mga kabudlayan sang pumuluyo.

AFP: Sweldo, indi prinsipyo, ang matuod nga kabangdanan sa

pag-entra kag pagpabilin sang madamu sa AFP kag mga paramilitar nga grupo pareho sang Citizens Armed Forces Geographical Unit ukon CAGU. Sa tabon sang "pag-alagad kag pagdependa sa banwa," ginahimuslan sang nagaharing sahi ang kapigaduhon sang pumuluyo sa pagmolde sang mala-robot nga suldado kag aset nga masugo anuman nga oras. Sa likod sang islogan nga "dignidad, kabaganihan kag pagkamakabanwa," ginahanas sa Philippine Military Academy kag mga eskwelahan militar sa nakatundan ang pinakamersenaryo kag pasistang upisyal kag heneral. Tanda sang machismo kag tiko ng ideya sang mag-ulutod, rekisito ang mga pisikal kag mental nga pagtilaw nga nagalabot sa kahuy-anan, sakit sang lawas kag kon kis-a kamatayon.

BHB: Prinsipyo kag sakripisyo. Wala kabayaran, solo kahustuhan sang rebolusyon ang inspirasyon sang BHB nga hakson ang mapagsakripisyo kag simple nga pagpangabuhin nga katimbang sang wala untat nga paghimakas. Boluntaryo ang pag-suporta, pag-entra kag pagpabilin sang masang mangunguma, mamumugon, kababaihan, pamatan-on, mga propesyunal kag iban pa nga sektor sa BHB. Bukas ini sa tanan nga yara sa edad 18 pataas nga determinado kag handa makig-away para sa kahilwayan. Sa tanan nga bahin nga hilikuton, bisan importante ang pisikal nga kusog, may lugar para sa mga gusto mag-entra pero wala ikasarang mag-

upod sa mga armadong yunit.

AFP: Ginakahadlukan kag ginakangil-aran. Dekadente kag wala disiplinang ang AFP. Ang pagpakigrelasyon sini sa pumuluyo litanya sang pagpaniplang, pagpamahog, pagpanakit, nagapangmulay, nagapanamad kag pagpamintas. Bisan magbayu-BHB pa ang mga suldado sang AFP madali sila mabisto sang masa bangud sa ginapakita nila nga ugali kag pagpakigrelasyon sa tagabaryo. Ginatublag kag ginaguba sang mga tropa ang mga balay sa kuno pagpangita sa BHB. Ginasamad nila ang mga pananum kag ginakawat ang mga manok kag iba pa nga pagkabutang. Ginatortur kag masami di na ginatugutan sang AFP nga mabuhi ang mga nabihag sini—BHB man ukon ordinaryong sibilyan. Kilala sila nga palahubog, abusado, *rapist*, babaero kag sugarol. Luwas pa, ang mga upisyal sang AFP imbolbado sa mga kagarukan, dalagku nga sindikato kag pagpadihot sang mga teroristang atake batuk sa pumuluyo. Imbes nga ipaidalum sa pagbista, ang tanan nga ini ginakonsenti pa nga ginapasidunggan sang estado.

BHB: Ginapalangga kag ginatatap. Kapot sini ang pang-organisasyon nga prinsipyo sang demokratikong sentralismo. Ginapatuman sang BHB sa tanan nga lebel ang disiplinang nga nakasentro sa mas hugot nga paghiliusa sang hangaway kag masa. May kumpyansa ang pumuluyo nga indi basta nagahimo ng bisan gamay nga halit sa ila interes ang BHB. Sa pihak sang kakulangan sa resorsa, matinugahon ang Hangaway kag nagabulig sa pumuluyo sa tanan nga kahigayunan. Kilala sila nga matinahuron kag may simpatiya sa kabuhi kag pangabuhian sang pumuluyo. Bawal sila magpahubog kag magsugal. Ginauli ang anuman nga ginahulam kag ginabayaran sang

nagakaigo nga bili ang mga ginabakal kag nasamad. Makatawo nga ginatrato sang Hangaway ang mga bihag, kag ginarespeto ang kababaihan. Sin-o man maglapas sa mga pagsulundan nga ini, upisyal man ukon suldado, ginahatag sang aksyong disiplinang. Mapainubuson nga nagabaton sang saway ang BHB kag handa magtaglong sang anuman nga pagsayup.

AFP: Wala demokrasya. Ang higante nga resorsa sang ginabuhos sa AFP ginapangawat sang pinakamataas nga mga

upisyal sini. Masami naga-estar sila sa luho kag masulhay nga mansyon sa sulod kag guwa sang pungsod, nagatag-ya sang manami nga salakyan kag nagasweldo ng komisyon sa sari-saring iligal nga negosyo. Samtang ginapaigu-igo na lamang sang ordinaryong suldado ang gmay kag di regular nga sweldo sa kinahanglanon sang pamilya. Kulang sila sa kagamitan kag nagaantos na lang sa nagapugis nga uniporme kag samad nga sapatos. Bulag sila nga ginadala sa mga inaway kag ginagamit sa pagsabwag sang kakugmat ilabi na sa kaumhan. Para sa AFP, ang “paghiliusa” ang wala-pamangkot

nga pagsunod sang suldado sa upisyal; ang “prestihiyo” amo ang pagsiguro nga indi magwasaag ang mga problema sang organisasyon. Wala sang anuman nga kahilwayan sa pagpahayag sa sulod sang AFP.

BHB: Disiplina kag demokrasya. Ginatalakay kag ginatun-an sang tanan nga kumander kag hangaway sang BHB kag mga kadre sang Partido ang programa, mga pagsulundan kag desisyon sang Partido. Regular nga ginahiwat sang mga upisyal kag hangaway ang pagsaway kag pagsaway-sa-kaugalingon agud masanyugon ang epektibidad sa hilikuton kag tadlungon ang mga kahinaan kag kasaypanan. Sa tuyo nga mapataas ang ila kamuklatan proletaryo, magpabilin nga malapit sa pumuluyo, mapataas ang ikasarang sa inaway kag kolektibong madumalahan ang kaayuhan sang mga hangaway, nagamiting sila kag hilway nga makahambal. Nagasalo sila sa kabudlayan kag kasulhayan kag nagabaton sang pareho nga rasyon kag panggasto. Ululupod sila nga nagadumala sa panggasto kag pagkaon kag pareho may kinamatarung nga rebyuhon ang kuenta kag resorsa sa anuman nga oras. Ululupod man nagahiwat sang pulong ang mga suldado kag upisyal antes kag pagkatapos ang mga inaway kag kampanya. Sa sini nga pamaagi, nagatuon sila sa kada isa.

Pilit ginatakpan sang kontra-rebolusyonaryong propaganda ang pagka-garuk sa pinakaubod sang AFP. Ugaling dugang lamang ini nga mahamulag sa pumuluyong Pilipino pareho sang reaksyunaryong estado nga ginapangapinan sini. Nagadamu man sa katapuan sini—ilabi na yadtong ordinaryong suldado nga direktang biktima sang kagarukan sang AFP—ang likum nga nakig-isa sa rebolusyonaryong kahublagan sa pagpakig-away para sa matuod nga pagbag-o. **AB**

Pagtukod sang kontra-pumuluyo nga hangaway

Sadtong panahon sang kolonya-
slismong Espanyol, inorganisa
sang mga enkomendero ang lokal
nga kasuldaduhan. Nangin ka-
sangkapan sila sa malaparan nga
pagpang-agaw sang duta. Sang
magdugay, inarmasan ang libu-
libo nga mangunguma agud
sa pagtapna sa kapareho
nilang Pilipino nga nag-
lunsar sang mga pag-alsa
nga naglupok sa rebo-
lusyong Pilipino sad-
tong 1986.

Matapos ang pag-
patay sa 1.5 milyong
Pilipino sa gera Pili-
pino-Amerikano
(1898-1913), ginorganisa
sang imperyalismong US
ang mga Pilipino nga mersenaryo.
Ginamit sila sa dugang nga
pagsakup sa mga Pilipino kag sa
pagpapas sa mga rebolusyonaryo
nga ginabilang nga kriminal.

Diri ginsentro ang Sedition
Law of 1901, Brigandage Act of
1902 kag Reconcentration Act of
1903. Gintawag nga bandido ang
mga patriyotiko. Gintuyo nga
ihamulag ang pumuluyo sa mga
kontra-kolonyalistang gerilya.

Ginlagas, ginpangkarsel kag gin-
palayas ang mga nagapangindi
magsumpa sa bandera sang US.
Mapintas nga gintapna ang mga
organisasyong masa ilabi na sang
mga mangunguma kag mamumu-
gon sa tunga sang padayon bisan
lapta-lapta nga armadong pag-
batu sang pumuluyo.

Sa panahon ni Manuel Roxas,
ginkasangkapan diri ang
Counter-Intelligence Corps,
Military Police Command kag
Civilian Guards. Sa si-
ning inagyan nag-
sunod ang Phil-
ippine Consta-
bulary kag ang
Philippine Army sa
panahon nanday Elpidio Quirino
kag Magsaysay. Sadtong 1950,
labing nakabwelo sa pagpamigos
ang mga pasista sa pagsuspinder
ni Quirino sa *writ of habeas cor-
pus*.

Nangibabaw ang gahum sang
AFP sang ginpanaug ang layi mil-
itar sang 1972. Ginpatuman ang
programang "counterinsurgency"
sang US agud tapnaon ang rebo-
lusyonaryong kahublagan. Luwas
sa Armed Forces of the Philippines

nga ginadiriher sang CIA, JUSMAG
kag AID Office of Public Safety,
ginamit man ang National Police
Commission kag National Bureau
of Investigation, kag gin-organisa
ang "Monkees," Barrio Self-
Defense Units (BSDU), Civilian
Home Defense Forces (CHDF) kag
iban pa nga grupo paramilitar.
Gin-institusyunalisa ang pilit nga
paghanas sa pamatan-on para sa
kontra-rebolusyon paagi sa
Citizens Army Training (CAT),
Preparatory Military Training
(PMT) kag Reserve Officers
Training Corps (ROTC).

Ang pagbag-o sang ngalan
sang Philippine Constabulary (PC)
padulong sa Philippine National
Police (PNP) kag ang temporaryo
nga pagbag-o sa ngalan sang AFP
paadto sa New AFP sadtong 1986
lubos nga wala sang kabilangan.
Wala pagbag-o sa oryentasyon
sang hilikuton sang mga ini
kumparar sa idalum sang layi mil-
itar. Amo man ang kaso sa pag-
tukod sang Civilian Armed Forces
Geographical Unit (CAFGU) nga
wala man kinalain kundi sa
ngalan sang ginakangil-aran nga
CHDF. **AB**

Magkatuhay katama ang AFP kag BHB—Gen. Jarque

Mabaskog nga ginpakamalaut ni Brig. Gen.
Raymundo T. Jarque (*ret.*) ang Armed Forces of the
Philippine sa latum-sa-tul-an nga korapsyon sini sam-
tang iya naman ginadayaw ang Bag-ong Hangaway
sang Banwa (BHB).

Ang mga kaso nga ginaatubang ni Gen. Carlos
Garcia kag ang tuyo nga pagtabon sini sang mga hen-
eral, suno kay Gen. Jarque, pamatuod nga naputos
sang korapsyon ang bug-os nga burukrasya militar.
Siling ni Jarque sa isa ka interbyu sa Negros
Occidental, pinakamalaut nga sekreto sang militar kag
pati sang PNP ang korapsyon. Bisan siya nakahimo man
sang gagmayan nga korapsyon sang yara sa serbisyo pa,
pag-ako sang anay heneral.

Madumduman sadtong 1995 nakibot ang pungsod

sang gintalikdan sang heneral ang AFP kag nag-entra
siya sa BHB bangud sa patu-pato nga mga kaso batuk
sa iya. Si Jarque naglawig sang duha ka tuig sa kabuki-
ran kag kaumhan sang Negros agud mangayo sang
pasaylo sa masa nga ginhalitan sang AFP. Naghayag
siya sadtong 1997 agud mangin konsultant sang NDF
peace panel.

Suno kay Jarque, ginasunod sang BHB ang sistema
sang kumand nga halos isa ka gatos porsyento nga mas
maayo ikumparar sa AFP. Siling niya, sa BHB "wala
sang mga heneral, tanan nga kaupod. Wala sang may
ginahulat nga sweldo... kag ginahatag ang tanan nga
panahon sa pungsod."

"Daku katama ang pagkatuhay sang AFP sa BHB,"
hambal ni Gen. Jarque. **AB**

Mga kadalag-an sang sosyalistang rebolusyon kag konstruksyon sa China sang 1949-1976

Sabat sa krisis pang-ekonomya: Rebolusyon kag sosyalistang konstruksyon

(Unang bahin)

Rebolusyon kag sosyalistang konstruksyon ang solusyon sa wala-untat nga krisis sa isa ka malakolonyal kag malapyudal nga katilingban pareho sang Pilipinas. Ini ang ginpakita sang bulawanon nga mga kadalag-an sang pumuluyong Tsino sadtong 1949-1976 sang gintib-ong nila ang isa ka moderno kag progresibong pungsod China sa idalum sang bandera sang sosyalismo.

Ang subong nga naga-haplak nga kahimtangan sang ekonomya kag malaparan nga pag-antos sang pumuluyong Pilipino pareho man sa kahimtangan sang malakolonyal kag malapyudal nga China kag pumuluyong Tsino bag-o nagdaug ang ila rebolusyonaryong paghimakas sadtong 1949.

Pareho sang Pilipinas, ang China sadto isa ka atrasado kag nag-antos nga pungsod. Ginahimuslan ini sang nagkalain-lain nga imperyalistang gahum kag ginaharian sang dalagku nga burges kumprador, mga warlord kag korap nga burukrata kapitalista. Ang ekonomya sang China antes ang 1949 naputos sang krisis, malaparan nga disempleyo kag kagulutmon.

Nakalampuwas ang China sadto sa ginaluntaran sining sistema malakolonyal kag malapyudal sang magdaug ang bago nga demokratikong rebolusyon nga

ginapamunuan sang Partido Komunista sang Tsina sadtong 1949. Gintigayon sini ang sosyalistang konstruksyon tubtub 1976 nga nagbunga sang wala-tupong nga mga pagsulong sa patag sang agrikultura, industriya kag pagpataas sa lebel sang pangabuhian

sang pumuluyo.

Magbalik-lantaw kita sa mga kadalag-an sang rebolusyong Tsino kag pasiplitan ang mga pagbag-o nga maagum sang pumuluyong Pilipino sa pagbaktas sa dalan sang demokratikong rebolusyon sang banwa kag sosyalistang rebolusyon kag konstruksyon.

Sa agrikultura

Matapos ideklarar ang pagtukod sang demokratikong gubyerno sang pumuluyo, gilayon nga ginpatuman ang reporma sa duta. Ginbungkag ang pyudal nga sistema sang pagpang-iya sa duta. Bunga sini, daku nga bahin sang manggad nga tuga

sang masang mangunguma nga anay ginahakab sang mga agalon nga mayduta ang ginpadipusan sang mga mangunguma. Kadungan sini, ginpasulong ang kolektibisasyon kag ginpalapnag ang diwa sang sosyalismo sa kaumhan. Gintukod ang mga kolektibo kag mga komuna sang pumuluyo. Ginpataas ang bandera sang pag-alagad sa pumuluyo.

Ang mataas nga nga sosyalistang diwa sang masang mangunguma amo ang nangin katimbang sa pagtigayon sang mekanisasyon sang agrikultura nga lunsay naghatag sang pagpataas sang produksyon.

Gamit ang mga siyentipiko nga pamaagi kag sa wala untat nga pagtinguha sang pumuluyo, ginhimo ang malaparan nga irigasyon sang kadutaan, pagpatag sang mga bukid kag pagbawi sang duta sa kadagatan nga nagresulta sa pagpalapad sang duta nga nakatalana sa produksyong agrikultural.

Ginpalapad ang mekanisasyon sang agrikultura. Sadtong 1970-1974, ang suplay sang mga trakto-
ra, iban pang makinarya, mga

abono kemikal, plastic kag kuryente halin sa industriya padulong sa agrikultura sobra doble sang lebel sadtong 1949-1969. Naglapad ang produksyon sang mais, trigo, palay kag iban pa nga lamigas halin sa 110 milyong tonelada sadtong 1949 pakadto sa 246 milyong tonelada sadtong 1971. Paagi sa wala untat nga pagtinguha sang masang mangunguma, napataas ang produktibidad sang duta. Sa tampok nga kaso sang Dazhai, isa ka mamala nga baryo sa mabukid nga bahin sang prubinsya sang Shanxi, nag-abot sa masobra walo ka tonelada kada ektarya sadtong 1971 ang produktibidad sang duta halin sa 700 kilo lamang sang kada ektarya sadtong 1945-49. (Ikumparar diri ang subong nga manubo pa sa duha ka tonelada kada ektaryang ani sa Pilipinas bisan gamit ang mga ginatawag nga "high-yielding varieties.") Napangibabawan sang pumuluyong Tsino ang mga natural nga kalamidad, lakip ang malaparan nga tig-ilinit sa naaminhan kag dalagku nga baha sa timog sadtong 1972.

Sa industriya

Antes ang 1949, tuman kaluya sang pundasyong industriyal sang Tsina. Sa komersyo, pareho ini sang subong nga sitwasyon sang industriya sa Pilipinas: may yara lang mamag-an nga industriya nga nakakonsentrar sa pila ka lugar, wala sang mabug-at nga industriya kag lunsay kontrolado sang mga dumuluong. Makaligad ang 20 tuig sang sosyalistang konstruksyon, napundar sang pumuluyong Tsino ang isa ka nagatindog-sa-kaugalingon kag kumpleto ng sistemang industriyal. Sadtong 1972, ang kabilugan nga produksyon sang salsalon nagaabot sa 23 milyong tonelada, 14,500% nga mas daku sangsa 158,000 toneladang pro-

duksyon sadtong 1949. Luwas sini, makahimo ang China sang nagkalain-lain nga bag-ong produkto halin sa salsalon lakip ang mga *high temperature resistance alloy*, *precision alloy* kag *ultra-high-strength steel*. Gingamit ang mga ini sa paghimo daku nga tulay nga nagatabuk sa Yangtze River, dalagkuan nga barko pangdagat kag mga eroplano nga *ultrasonic*. (Sa Pilipinas, ultimo dagum na panahi *imported* pa.)

Nangin yabi ang industriya sang salsalon agud makapatuhaw

ang pumuluyong Tsino sang mga industriya nga nagahimo sang makinarya; kag madamuan nga pagpundar sang nanari-saring mga empresa. Dumoble ang kabilugan nga produksyon sang mga makinarya sadtong 1965-1972. Sa idalum sang bandera sang sosyalismo, mga salakyan pangduta, mga kagamitan para sa industriya nga metalurhikal, kemikal, petrolyo kag mga instrumento nga siyentipiko. Pag-abot sang 1974, nahimo na sa sulod sang pila ka adlaw ang katumbas sang kabilugang nga natugang kuryente sadtong 1949. Gintukod ang madamu nga mga *hydro* kag *thermal plants* sa bilog nga pungsod agud maabot ang

pina-interyor nga bahin snag China.

Ginpauswag ang industriya sang petrolyo. Tuhtub sadtong 1949, kadam-an sang kinahanglanong krudo nga langis sang China ginaangkat bangud ang lokal nga produksyon nagaabot lang sang 120,000 tonelada. Pila ka pilo ini nga nalampasan. Sang gintukod ang demokratikong republika sang pumuluyo, ginlunsar ang malaparan nga pagpangita, pagmina kag pagrepina sang langis. Pag-abot sang 1963, ang lokal nga produksyon sang krudong langis bastante na sa kinahanglanon sang bilog nga China. Pila ka beses pa ini ginlampas sang madiskubrehan ang mina sa Daching, nga sadtong 1970 nagapaawas sang 50 milyong tonelada sang krudong langis kada tuig.

Ginpauswag ang pagmina. Sadtong 1949, may yara lamang mas o menus 20 mina sang *coal*. Pag-abot sang 1974, nagaabot ito sang masoba sa 800 modernong mga mina nga nagapaguwa sang coal nga bastante katama para sa kinahanglanon sang China.

Ginpauswag ang industriyang kemikal. Halin sa wala ukon halos wala, nakapatuhaw ang China sang mga abono kemikal, bulong, mga tela nga sintetiko kag iban pa.

Ginpalapnag ang mamag-an nga industriya. Ang mga ini nagapatuhaw sang mga tela nga himo sa bulak, tela nga sintetiko, plastic, sabon, relo, makina nga panahi, kamera, bisikleta kag madamu nga iban pa. Nangin mas maayo ang distribusyon sang mamag-an nga industriya sa bug-os nga pungsod. Pati ang mga maligwin nga lugar katulad sang Tibetan Plateau, kalakip sa pinakamataas sa bilog nga kalibutan, nakapatuhaw sang mga modernong pabrika, katad, asukal kag posporo. AB

Martir nga Pulang kumander, ginpasidunggan sa Western Mindanao

MASOBRA 1,000 ka pumuluyo ang militante nga nagmartsa sining Nobyembre 5 sa Pilar, Misamis Occidental agud idul-ong sa lulubngan ang bangkay ni Mario Bagondol (Ka Orlan), isa sa mga nagapamuno nga Pulang kumander sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) kag kadre sang Partido sa Western Mindanao Region. Si Orlan namatay sadtong Oktubre 28, isa ka adlaw matapos mapilasan sa isa ka inaway sa Barangay Datagan, Sindangan, Zamboanga del Norte. Suno kay Ismael Marte, tagapamaba sang BHB sa rehiyon, nagsunod sa martsa ang pamilya kag mga abyan kag tagasuporta sang rebolusyonaryong hublag. Pila sa ila ang nagdala sang mga plakards kag istremer nga nagapakamalaut sa rehimeng US-Arroyo.

Antes ini, ginpasidunggan si Ka Orlan sang National Democratic Front sa Western Mindanao Region. Sa isa ka pahayag sining Oktubre 30, ginsiling ni Ka Adan Sindapan, tagapamaba sang NDF-WMR, nga namatay si Ka Orlan samtang ginapatuman ang pungsodnon nga panawagan sang Partido nga pasingkion ang armadong rebolusyon bilang sabat sa wala tupong nga krisis sang nagharing sistema.

Siling ni Sindapan, dalayawon ang kaisog kag disiplina nga ginpakita ni Ka Orlan sadtong buhi pa siya. Halin sa ordinaryo nga hangaway, siya nangin isa sa pinakamaayo nga Pulang kumander nga natilawan sa madamu nga inaway kag nakapamuno sa mga kadalag-an sa tunga sang liku-liku kag mabudlay nga dalan sang paglunsar sang armadong rebolusyon sa Western Mindanao.

Ginpakano ni Sindapan ang pagpabugal sang AFP bangud sang pagkadula ni Ka Orlan. Siling niya, wala unod ang amo nga pagpahambog bangud padayon ang pagkadunot sang reaksiyunaryong estado kag garuk kag demoralisado ang mga pasintang suldado nga nagapangapin diri. Ang kagarukan sang sistema, siling ni Sindapan, ang nagaduso sa nagadamu nga imol kag pigos nga pumuluyo nga sundon ang dalan sg rebolusyonaryong armadong pagbatu.

Mga Subanon, batuk sa pagmina sa Zamboanga del Norte

BATUK ang mga minoryang Subanon sa padayon nga operasyon sang Toronto Ventures, Inc. (TVI), isa ka kumpanyang Canadian, sa Mt. Canatuan sa Tabayo, Siocon, Zamboanga del Norte.

Sa isa ka bukas nga surat sining Oktubre, ginpahayag ni Jose "Boy" Anoy, ang *timuay* (lider sang tribo) sang mga Subanon sa Siocon nga bangud sa pagpangita sang TVI sang bulawan ginaabusan sini ang pinakamataas sang Mt. Canatuan, nga ginasigahum balaan nga lugar sang mga Subanon.

Siling nila, ang ila mga aksyong protesta amo nga pungan ang pagkasamad sang ila kadutaan nga ginahalitan sang TVI sa bulig sang mga CAFGU. Pila ka Subanon na kag iban pa nga pumuluyo sang Siocon ang namatay kag napilasan bunga sini.

Ginagamit man sang TVI ang isa ka paltik nga organisasyon sang mga Subanon nga ginapamunuan sang nagapakuno-kuno *timuay* agud mangin lehitimo ang pagmino sini sa Siocon.

Nagakabalaka ang mga Subanon nga kon indi mapunggan ang pagpanghalit sang TVI, mapareho sila sa iban pa nga minorya nga natabog sa ila duta bangud sa *open pit mining*, *logging*, mga *megadam* kag iban pa nga proyekto nga masa nakabenepisyo ang dalagku nga negosyo.

Selebrasyon sang "Leyte Landing" ginkundenar sang NDF-EV

GINKUNDENAR ni Fr. Santiago Salas, tagapamaba sang NDF-Eastern Visayas, ang pagsaulog sang "Leyte Landing" sadtong Oktubre.

Kada tuig ginadumdum ang pagdungka sa baybayon sang Leyte sang mga tropang Amerikano sa pagpamuno ni Gen. Douglas MacArthur sadtong 1944 bangud ini kuno ang patimaan sang pagpahilway sang mga Amerikano sa pumuluyong Pilipino halin sa kamot sang mga Hapones. Suno kay Fr. Salas, isa ini nga insulto sa pumuluyong Pilipino bangud ginapabutyag sini nga kabalaslan lamang nila ang pungsodnon nga soberanya sa imperyalismong US. Ginhimutig man niya nga ang "Leyte Landing" pamatuod sang pag-abyanay sang US kag Pilipinas. Ginapadumdom niya nga ang mga mananakup nga tropang Amerikano ang nagpatay sa indi magkubos sa 50,000 ka pumuluyo sang Samar agud tapnaon ang antikomunyal nga pag-alsa sa isla sadtong temprano nga bahin sang ika-20 siglo.

Ginpakamalaut man ni Fr. Salas ang pagbastos sang mga organisador sang "Leyte Landing Celebration" sa mga tigulang kag imol nga beterano nga amo ang aktwal nga nakig-away sadto sa mga mananakup nga Hapones sang ginbayaan nanday MacArthur ang Pilipinas. Siling niya, ginhakot ang mga tigulang nga beterano para iparada sa selebrasyon pero wala man lang sila gin-imbatar sa ginhimo nga upisyal nga sinalu-salo.

Solo mga tiglawas sang imperyalismong US, rehimeng Arroyo kag sang nagharing sahi sang dalagku nga burgesya kumprador kag agalon nga mayduta ang nagkaon sa punsyon.

Central Azucarera de Tarlac, paralisado sa welga

PARALISADO ang operasyon ng Central Azucarera de Tarlac (CAT) halin Nobyembre 6 sang maglunsar ng aksyong protesta ang mga mamumugon sini sa pagpamuno sang Central Azucarera de Tarlac Labor Union (CATLU), upod ang ginatus-gatos nga mangunguma sang Hacienda Luisita Inc. (HLI) kag mga pamilya nila. Bangud sa barikada sang mga welgista sa duha ka *gate* sang CAT, indi nakasulod ang mga trak nga may karga nga tubo halin sa mga banwa sang Tarlac, Pampanga, Pangasinan kag Nueva Ecija. Ang CAT, nga yara sa banwa sang San Miguel kag ginatag-iyahan sang pamilya Cojuangco, ang pinakadaku nga repinarya sang asukal sa Luzon.

Ginainsister sang CATLU ang dugang nga P100 nga sweldo kag P30,000 CBA signing bonus para sa kada obrero. Ginapamatukan man sang ULWU ang pagpahalin sa 327 katapu nila, lakip ang walo nga upisyal sang unyon, kag ang limitado nga adlaw sa pagtrabaho kag sobra kanubo nga suhol sang mga mamumugon sa uma (P9.50 kada adlaw).

Suportado ang aksyong protesta sang Bayan Muna, Anakpawis, sang Nagkakaisang Manggagawa ng Tarlac-Kilusang Mayo Uno (NMT-KMU), Alyansa ng mga Magbubukid sa Tarlac-KMP, BAYAN-Tarlac, Alyansa ng mga Manggagawang-Bukid sa Hacienda Luisita (AMBALA), League of Filipino Students kag Anakbayan.

2 Maoista nga partido sa India, nagtingub

GINBILOG sining Septyembre 21 ang Communist Party of India (Maoist) ukon CPI (M) halin sa pagtingub sang duha ka pinakadaku nga Maoistang organisasyon sa pungsod—ang Communist Party of India (People's War) ukon CPI (PW) kag ang Maoist Communist Center (India) ukon MCCI. Ginbilog man ang "unified PLGA" (People's Liberation Guerilla Army) halin sa gintingub nga People's kag PLGA sang MCCI.

Ang pagtingub, nga ginhiwat sa sulod sang isa ka sonang gerilya sa India, gintambungan sang mga gerilyang hangaway kag mga aktibista lunsay sang partido kag sang mga organisasyong masa.

Suno sa deklarasyon sang bag-o nga bilog nga partido, "ginsabat sini ang kagustuhan kag handum sang sahing mamumugon, mangunguma kag tanan nga ginaulipon nga masa sa pungsod para sa isa ka tunay nga proletaryong partido nga makapamuno sa ila padulong sa rebolusyonaryong pagbag-o para sa pagtukod sang isa ka bag-o nga demokratikong katilingban nga magasulong padulong sa sosyalismo kag komunismo."

Padayunon sang CPI (M) ang pagpamatuk sa mga Tuo kag Wala nga paglihis, partikular ang rebisyunismo. Tinguhaan sini nga isahon ang tanan nga grupo kag indibidwal nga tunay nga Maoista nga nagapabilin sa guwa sang gintingub nga partido.

Nagpagguwa ang CPI (M) sang lima ka dokumento sang pagtukod: ang "Hold High the Bright Red Banner of Marxism-Leninism-Maoism," "Strategy and Tactics of the Indian Revolution," "Political Resolution on the International ang Domestic Situation" kag ang programa kag konstitusyon sang partido.

Luwas sa pagpaathag sini sang panindugan kag panan-awan nahanungod sa importante nga halambalanon sa India, gindeklarar sang CPI ang padayon sini nga pagsuporta sa mga inaway banwa nga ginapamunuan sang mga Maoistang partido sang Pilipino, Peru, Turkey kag iban pang pungsod, luwas sa pagsuporta sa tanan nga paghimakas sang pumuluyo batuk sa imperyalismo kag reaksyon.

90 demonstrador sa Thailand, ginmasaker

MASOBRA 90 demonstrador ang namatay bunga sang pagsalakay sang 1,000 tropa militar sa isa ka matawhay nga rali sang mas o menos 3,000 ka Muslim sa distrito sang Tak Bai sa prubinsya sang Narathiwat sa nabagatnang Thailand sadtong Oktubre 25. Anum ka demonstrador ang gilayon namatay sa mapintas nga pag-atake. Nag-abot sa 1,300 ang gindakup, gingapos ang kada isa kag gindasok sa mga trak nga gintakpan sang trapal. Pagkatapos magbyahe ang mga trak sang anum ka oras, masobra 85 sa mga arestado ang nakit-an nga patay bangud sa pagkakuga, kombulsyon kag pagdunot sang lawas bangud sa naipit. May 60 man ka demonstrador ang nagkaladula tuhtub subong.

Ginlunsar ang demonstrasyon agud pamatukan ang lapnagon nga pagpamigos sang gubyerno ni Prime Minister Thaksin Shinawatra sa mga Muslim sa Thailand sa ngalan sang "anti-terorismo nga kampanya."

Suno sa mga grupo nga nagasakdag sang tawhanon nga kinamatarung, 17 aktibista kag mga tagadepensa sa tawhanon nga kinamatarung ang ginpatay ukon nagkaladula na sa Thailand sa idalum sang rehimeng Thaksin. Isa na sini si Somchai Neelaphaijit, isa ka abugado sa tawhanon nga kinamatarung sa lima ka lalaking Muslim nga ginaakusahan may angot sa mga "ekstremistang Muslim." Wala pa siya nakitan halin sa gindukot siya sadtong temprano nga bahin sang 2004.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXV No. 21
Nobyembre 7, 2004
www.philippinerevolution.org

Editoryal

Tukuron ang malapad nga paghiliusa sang pumuluyo para pukanon ang rehimeng US-Arroyo

Padayon nga nagalubha ang krisis sa pulitika sang nagaharing sistema bunga man sang pagsingki sang krisis pang-ekonomya kag pangkatilingban.

Mas mabaskog kag mas mapintas subong ang kontradiksyon sa tunga sang reaksyunaryong rehimen kag pumuluyong Pilipino; amo man, ang kontradiksyon sa

tunga sang nagkalain-lain nga paksyon sa militar kag burukrasya sibil.

Wala nalubad sang eleksyon, kag tigaylo ginapas-ingki pa sang natabo nga malaparan nga dinayaay kag pakusog, ang ila mga banggianay. Nagatudluanay man subong ang mga reaksyunaryong pulitiko kon sin-o sa

ila ang may pinakagrabe nga responsibilidad sa korapsyon kag pagpatuyang sa pundo pangpubliko.

Ang pumuluyo naman ginapabudlayan sang rehimeng US-Arroyo sang mga polisiya sang pagkinot kag pagpadaku sang kita. Sa pihak nga bahin, sila ginabusalan agud indi makasinggit—ang ila mga paghulag mapintas nga ginatapna.

Samtang nagapadasig ang pagsingki sang krisis pangpulitika kag pang-ekonomya sang nagaharing sistema, labi nga nagadamu ang mga kahigayunan para mabuyagyag ang matuod nga ugat sang krisis kag pataason ang lebel sang kamuklatan kag paghimakas sang pumuluyo.

Dapat hingalitan ang mga kahigayunan nga ini agud mas madasig nga matukod ang malapad nga paghiliusa sang pumuluyo kag magpadulong ini sa makagagahum nga

Mga tampok sa isyu nga ini...

Hilikuton rekoberi sa mga Aggay sa Gattaran, Cagayan

PAHINA 4

BHB kag AFP: Magkabangga sa diwa kag buhat

PAHINA 6

Rebolusyon kag sosyalistang konstruksyon

PAHINA 9

Mga instruksyon sa pag-imprenta

1. Ang pahina 13, nga eksakto nga kopya sang pahina 1 maluwas sa mas malus-aw ang *masthead* ukon *logo* amo ang para sa mga nagagamit sang *mimeo machine* ukon naga-imprenta paagi sa *v-type*. Gindisenyo ini para indi madali masamad sang istensil.
2. Pag-imprenta sa istensil:
  - a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
  - b) Kuhaon ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
  - k) I-click ang **Properties**
  - d) I-click ang **Advanced**
  - e) Siguruhon naka-set sa 100% ang **Scaling**
  - g) Padayunon ang *pag-print*
3. Ginabuyok ang mga kaupod nga ipaabot sa patnugutan sang *AB* ang anuman nga problema kaangot sa pag-imprenta paagi sang *v-type*. Magpadala sang *e-mail* sa *ang-bayan@yahoo.com*.